

inquiens. **H**ecine domina nostrorum premia sunt merito. **H**ecine tuorum beatitudo seruatorum. **E**sto dominus amicus digne pro meritis peccatorum meum flagellari voluisti. **S**ed ut quid instrumentum officii tui permisisti penitus abscondi. **H**ec quippe manus hinc nostrorum laudis tue cantica sepius scribendo pabatur. & deo patri sacratissimum corpus & sanguinem filii tui multotiens in honore tuo ad omnium peccatorum salutem offerebat. **C**umque talia sepius ibi lamentando poraret. contigit nocte quadam. ut post huiusmodi lamentationem in lectulo fessus. nec dormiens nec vigilans ex toto pauseret. **E**t ecce regina virginum affuit cum ingenti lumine hilaris facie tali consolans eum affamie. **Q**uid agis inquit puer meus fidelissime. **H**eu inquit ille domina quid me interrogas. **Q**uoniam interrogo te ego. **C**um hec pater ubi eras. **E**cce ad meum imo ad tuum dedecus in ecclesia pendet abscondita clientis tui manus. **A**t illa **C**onfortare inquit fili in domino. manus tuam tibi restaurare potest. quod totum hominem plasmauit ex nichilo. **H**is dictis eo vidente illa ecclesiam petiit delatamque inde manu eius brachio cum mira benignitate in momento restituit. **T**unc ille gratias ineffabiles agens. reddita diei luce surgit. fratribus vocatis manus ostendit. eosque secum ad magnalia dei glorificandum aiauit mox solenniter induit. alta voce missam de beatissima virgine celebravit. **I**mperator audito miraculo pedes ad eum venit. & ore proprio manu deosculans. post dei laudem & gloriosam virginis ab ipso diligenter inquirat. si quem alicubi cognosceret. qui suum dictandi genus ac scribendum formam haberet. **Q**uod ille quidem ei retulit. & sic rei veritas inquisita diligenter innotuit.

CVI. De nece valentiniani & eugenii tyranni

Sicut valentinianus imperator nimia austeritate arbogastis magistrum militum ad vite tedium productus. laqueo vitam finivit. **E**ugenius auxilio arbogastis tyrannizat corpora abacuc & michee prophetarum renelant. **D**idi mus absque oculis. anno etatis. lxxxv. alexandrie obiit. **T**ripartita hystoria. **H**ic eugenius quondam grammaticus. latinarum literarum doctor. relinquens scholas suas. in palatio militabat. & erat imperatoris antigraphus. & propter eloquentiam a multis honorabatur. **C**ooperatorem autem habebat arbogastum de minoribus galliis ortum. militaris ordinis ducem. virum seuum & necibus paratum. **I**sti quoque contra valentinianum iuniorum dolos cogitabant. cubicularios eunuchos corruptos. qui dormientes principem suffocauerunt. **Q**uo facto. eugenius factus est imperator hesperie. **Q**uo audito. theodosius designans filium suum honorarium imperatorem a consolatui suo & abundantii. x. die ianuarii contra eum profectus est. responso prius accepto a iohanne monacho. **I**dem iohannes ei victoriae prius predixerat de maximo. **V**eniens ergo ad gallias. cum in quodam monte oratorium iuvenisset. ibi nocte domino supplicabat. & circa tantum soporem decessit. vidit in somnis quasi iacet in campo & astissent ei quidem duo viri vestibus albis. & equis candidissimis residentes. eumque iubentes. **H**abeto fiduciam. & diluculo armato milites ad victoriam. dicentes se illi pro solatio destinatos. quorum alter se iohannem evangelistam. alter se philippum dicebat apostolum. **Q**ua visione compta. nequam ab oratione cessavit. sed lacrimas uberioribus effudit. **S**ocrates. **F**it deinde congressio circa flu-

uium vocabulo frigidum. venit autem vehementissimum. emissa iacula ex parte eugenii reuocabat in eos. & ex parte theodosii cum maiore fortitudine in eos impingebat. **Q**uo viso tyrannus ad pedes imperatoris cucurrit. ibique prostratus a militibus capite sectus est. xvii. die septembris. **A**rbogastus autem post paululum proprio gladio se peremit.

CVII. De religiositate theodosii & fine eiusdem. Rufini.

Ante hoc bellum theodosius cum sacerdotibus & populo circumibat omnia orationum loca. ante martirium & apostolorum thebas iacebat cilicio prostratus. auxilia sibi fida factorum intercessione deposcens. pagani autem romani funestis victimis cruentantes. securam eugenii victoriam permittebant. flauiano tunc prefecto. qui cum postea potuisset euadere eruditus admodum mereri se mortem pro errore iusti quam pro crimine iudicavit. **F**undebant ex parte theodosii auxilia barbarorum steterat aliquandiu anceps victoria. & terga iam hostibus dabant. sed fiebant hec non ut theodosius vinceret. sed ne per barbaros vinci videretur. **C**um ille stans in edita rupe vnde aspiciere posset & aspiciens. proiecisset armis proiecit se in oratione dicens. omnipotens deus tu nosse quia in nomine christi filii tui victis iuste reputo ista premia suscepi. sin aliter in me vindica. **S**i vero cum causa probabilis. & in te confisus huc veni. porrigere dexteram tuis. ne forte dicant gentes ubi est deus eorum. **P**ost hanc orationem surrexit ille ventus validus. de quo prediximus. & de quo ait claudianus gentilis poeta. qui tunc florebat. **O** nimium dilecte deo. cui militat ether. et coniurati veniunt ad classica venti. **H**ugo ubi supra. **H**ic theodosius patre honorio nato origines a traiano principe traxit. fuitque clemens animo. & ita amicis communis. ut solo habitu differre se ad eis putaret. **P**reterea fuit in omnes homines munificus. sed effusus in bonos. simplicia ingenia diligere. erudita imitari. largiri magno animo magna & irasci quidem rebus indignis. sed flecti cito. hic est ad consobrinorum nuptias venit tanquam sororum. **P**orro bene tranquilla iam republica. apud mediolanum egreditur incurrat. **Q**ua nigrauescente. que tem naturalis mortis inuenit. anno regni sui. xvi. vite vero sue. lx. huius denique corpus constantino polim est translatum atque tumulatum.

Continentia capitulorum. xix. libri.

Onus decimus liber continet hystoriam. xxii. annorum. quibus imperauerunt archadius & honorius. **I**nter hec autem continet libros dialogorum seueri & postumiani. & galli. flores quoque paucos beati augustini. **H**abz autem capitula. xcix.

- D**e imperio archadii & honorii. & sciencia gildonis affrice comitis. .i.
- D**e meritis gildonis masceihelis & rufini prefecti. .ij.
- D**e ordinatione iohannis crisostomi & eius austeritate. .iij.
- D**e miraculo communionis in lapidem conuersae & actibus iohannis crisostomi. .iiii.
- D**e sanctis donato & epiphano episcopis. .v.
- D**e orosio & scriptis eius. .vi.
- D**e tyconio & libris & regulis eius. .vii.
- D**e severo & scriptis eius. .viii.

De initio peregrinationis postumiani.	ix.
Narratio postumiani de loco deserto quem explorauerat.	x.
De certamine episcoporum & monachorum alexandrie super libris origenis	xi.
De visitatione beati hieronimi in bethleem.	xii.
De puero post victoriam aspidis ab arbore verberato	xiii.
De anachoreta quem leo reuerbatur.	xiiii.
De alio cui cenanti astabat lupa.	xv.
De alio qui catulos leone cecos illuminauit. & alio cui ybex herbas innoxias ex fasciculo elegit.	xvi.
De alio hirsuto. & duobus obediē miraculis.	xvii.
De illo qui precibus obtinuit ut a dyabolo per quatuordecim menses vexaretur.	xviii.
De libello gestorum sancti martini. & eius vite per rogatiua	xix.
Qualiter in hoc conuenenerunt ut gallus narraret de martino	xx.
Narratio galli & globo igneo & quibusdam eius miraculis	xxi.
De verbis eidem illatis ob pauorem iumentorum	xxii.
De tribus mortuis ab eo suscitatis.	xxiii.
Qualiter valentinianus martino coactus est assurgere	xxiiii.
Qualiter imperatrix ei in uisio ministravit.	xxv.
De potestate & intelligentia qua etiam circa bestias habuit. & exenio quod a uirgine accepit	xxvi.
Quod frequenter occulte visitabatur a sanctis uirginibus apostolis & angelis diuinitus	xxvii.
Iterum de miraculis	xxviii.
Qualiter propter ipsum auiciana cathenatos laxare coactus est diuinitus	xxix.
Adhuc de miraculis eius	xxx.
Iterum de eodem	xxxi.
De obitu eiusdem	xxxii.
De visionibus longe ostensa seuero & ambrosio episcopis	xxxiii.
De uisione ostensa seuero aquitanico	xxxiiii.
De institutione ludii gladiatorii & inuentionis mutuis hieronimi ac rufini	xxxv.
De obitu sancti ambrosii	xxxvi.
De sancto paulino episcopo qualiter per captiuum se fuiti barbari addidit.	xxxvii.
De liberatione ipsius cum suis & de morte eiusdem.	xxxviii.
De sancto felice martire.	xxxix.
De sancto felice presbitero & confessore.	xl.
De sancto bictio thuronensi.	xli.
De innocēto & pelagio hierarcha.	xlii.
De peregrinatione sancti alexis.	xliiii.
Qualiter a seruis suis elemosinam accepit. & in domo patris tanquam extraneus hospitat. & in	xliiiii.
De transitu eius & carta in manu eius repta.	xlv.
De planctu & exequiis eiusdem.	xlvi.
De sancto abbate pachomio.	xlvii.
De sancta paula & eius peregrinatione	xlviii.
De prosapia ipsius & uirtutibus eiusdem.	xlix.
De obitu & exequiis eiusdem.	l.
De trino exilio iohannis crisostomi & morte eiusdem.	li.
De quibusdam incidentibus. & obitu imperatoris archadii.	lii.
De libris augustini.	liij.
De nominibus librorum eius qui apud nos reperuntur.	liiiii.
De nominibus ceterorum quos uidere non potui	lv.

Flores eius de laude dei & inuocatione.	lvi.
De confessione peccati infantie eius.	lvii.
De confessione peccati puericie.	lviii.
De confessione peccati adolescentie.	lix.
De furto eius in piris dimisso.	lx.
De amoribus eius illicitis.	lxi.
De studiis eius & errore manicheorum	lxii.
Excusatio patriarcharum contra blasphemiam eorum.	lxiii.
De carnali eius dolore super amico defuncto.	lxiiii.
Exhortatio animarum ut ab amore sensibilibus redeant ad deum.	lxv.
De vano amore laudis & scientie secularis.	lxvi.
De confessione laudis. & inquisitione ueritatis.	lxvii.
De ingressu eius ad fidem sacrorum librorum.	lxviii.
De serenatione mentis ad agnitionem ueritatis.	lxix.
Qualiter in se reuersus agnoscere cepit ueritatem.	lxx.
Adhuc de eodem.	lxxi.
De certitudine ueritatis & gaudio super penitentia peccatoris.	lxxii.
De difficultate perfecte uersionis.	lxxiii.
De compunctione eius & conatu contra consuetudinem.	lxxiiii.
De ruptioe consuetudinis & recollectione uoluntatis & amoris a multis in unum	lxxv.
De colloquio eius cum matre super contemplatione ueritatis	lxxvi.
De oratione eius & duplici confessione.	lxxvii.
De primo gradu contemplationis per creaturas sensibiles	lxxviii.
De ceteris gradibus per uires anime.	lxxix.
Qualiter deus uel beata uita per memoriam reperitur.	lxxx.
Quod beata uita uita est gaudium sola ueritate.	lxxxi.
De temptacionibus huius uite. & primo de carnis concupiscentia.	lxxxii.
De uoluptate gula.	lxxxiii.
De illecebris odorat. & audit.	lxxxiiii.
De uoluptate oculorum	lxxxv.
De curiositate.	lxxxvi.
De uano appetitu fauoris & laudis.	lxxxvii.
Adhuc de appetitu laudis.	lxxxviii.
De contemplatione uere lucis. & beneficio incarnationis.	lxxxix.
Quod ad beatitudinem uia sit amor ordinatus	xc.
Quod uirtus nichil aliud sit quam amor dei sumus.	xci.
De bipartita dilectione.	xcii.
De rebus fruendis & utendis. & de diligentia.	xciii.
De ordine dilectionis	xciiii.
Quod totius scripture finis est caritas de corde puro.	xcv.
De obscuritate & intelligentia scripturarum.	xcvi.
De eloquentia & sapientia.	xcvii.
De labore claustralium manuali.	xcviii.
De illis qui nolunt operari propter pigritiam uel arrogantiam.	xcix.